

IOSUD – UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI

Școala doctorală de Științe Socio-Umane

TEZĂ DE DOCTORAT

PARTICULARITĂȚI TEMATICE, CONSTRUCȚIE TEXTUALĂ ȘI PROFIL IDENTITAR ÎN PROZA DOINEI RUȘTI

Doctorand,

COSTIANU N. GEORGETA POMPIA (CHIFU)

Conducător științific,

PROF. UNIV. DR. HABIL. NICOLETA IFRIM

Seria U 2: Filologie-Română, Nr. 32

GALAȚI

2022

IOSUD – UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI

Școala doctorală de Științe Socio-Umane

TEZĂ DE DOCTORAT

**PARTICULARITĂȚI TEMATICE, CONSTRUCȚIE TEXTUALĂ ȘI PROFIL IDENTITAR ÎN
PROZA DOINEI RUȘTI**

Doctorand

COSTIANU N. GEORGETA POMPILIA (CHIFU)

Președinte

Prof. univ.dr. Antofi Eugenia-Simona
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Conducător științific

Prof univ.dr. Ifrim Nicoleta
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Referenți științifici

Prof univ.dr. Spiridon Vasile
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

Cercet.șt.gr.I dr. Chișu Lucian
Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”
din București

Conf. univ. dr. Barna Iuliana Petronela
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Seria U 2 : Filologie- Română, Nr. 32

GALAȚI

2022

Seriile tezelor de doctorat susținute public în UDJG începând cu 1 octombrie 2013 sunt:

Domeniul fundamental ȘTIINȚE INGINEREȘTI

- Seria I 1: **Biotehnologii**
- Seria I 2: **Calculatoare și tehnologia informației**
- Seria I 3: **Inginerie electrică**
- Seria I 4: **Inginerie industrială**
- Seria I 5: **Ingineria materialelor**
- Seria I 6: **Inginerie mecanică**
- Seria I 7: **Ingineria produselor alimentare**
- Seria I 8: **Ingineria sistemelor**
- Seria I 9: **Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE SOCIALE

- Seria E 1: **Economie**
- Seria E 2: **Management**
- Seria SSEF: **Știința sportului și educației fizice**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE UMANISTE ȘI ARTE

- Seria U 1: **Filologie- Engleză**
- Seria U 2: **Filologie- Română**
- Seria U 3: **Istorie**
- Seria U 4: **Filologie - Franceză**

Domeniul fundamental MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII

- Seria C: **Chimie**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE BIOLOGICE ȘI BIOMEDICALE

- Seria M: **Medicină**

CUPRINS

Introducere.....	p. 1
Introduction.....	p. 4
ARGUMENT, REPERE METODOLOGICE, PREMIZE ȘI TREPTE ALE ANALIZEI.....	p. 8
CAP. I. Doina Ruști – o scriitoare atipică. Despre asumarea și abandonul spiritului anilor 2000.....	p. 22
I.1. Concluzii parțiale.....	p. 38
CAP. II. Romanele și povestirile Doinei Ruști. Cronologia edițiilor și traduceri.....	p. 41
II.1. Concluzii parțiale	p. 48
CAP. III Perspective critice și direcții de receptare ale ficțiunii rușiene.....	p. 49
III.1. Perspective ale receptării în critica din străinătate.....	p. 50
III.2. Perspective ale receptării în critica românească.....	p. 54
III.3. Concluzii parțiale.....	p. 68
CAP. IV. Structuri tematice și semnificații în romanele și povestirile Doinei Ruști. O viziune monografică	p. 70
IV.1. O hartă tematică inițială – „Omulețul roșu” (2004).....	p. 72
IV.2. Romanul unui „arhetip” al Doinei Ruști – „Zogru” (2006)	p. 83
IV.3. Autoficțiune și proiecție identitară – „Fantoma din moară” (2008).....	p. 92
IV.4. Demistificare și demitizare a realului în „Lizoanca la 11 ani” (2009).....	p. 114
IV.5. Un „roman” labirintic – „Cămașa în carouri și alte 10 întâmplări din București” (2010).....	p. 123
IV.6. Metamorfoze ale „identității scripturale”- „Patru bărbați plus Aurelius” (2011).....	p. 131
IV.7. Tentația romanului-manifest – „Mămica la două albăstrele” (2013).....	p. 134
IV.8. Romanul Bucureștiului mitologizant – „Manuscrisul fanariot” (2015).....	p. 138

IV.9. Fascinație ezoterică și proiecție balcanică în Bucureștiul fanariot – „Mâța Vinerii” (2017).....	p. 150
IV.10. Criza identitară în post-totalitarism și confruntarea cu Vestul – „Logodnica” (2017).....	p. 162
IV.11. O lume balcanică reconstruită în cheie fantasy – „Homeric” (2019).....	p. 168
IV.12. „Paturi oculte” sau „călătoria către sine”.....	p. 173
IV.13. Recurențe tematice în proza scurtă a Doinei Ruști.....	p. 175
IV.14. Concluzii parțiale.....	p. 184
CAP. V. Profiluri autobiografice în interviul narativ.....	p. 186
V.1. Concluzii parțiale.....	p. 196
CAP. VI. Dimensiuni autoficționale ale scriiturii.....	p. 198
VI.1. Concluzii parțiale.....	p. 212
CAP.VII. Bucureștiul, un cronotop al mitologiei identitare a Doinei Ruști.....	p. 213
VII.1. Concluzii parțiale.....	p. 226
Concluzii.....	p. 228
Anexe.....	p. 233
INDEX DE AUTORI.....	p. 243
Listă lucrări publicate și prezentate.....	p. 248
Bibliografie.....	p. 251

Rezumat

Cuvinte-cheie: *profil identitar, autoficțiune, Doina Ruști, ficțiune, realism magic, direcții de receptare, particularități tematice, interviu, elemente de recurență.*

Doina Ruști este o scriitoare ce reprezintă un nume de referință în cadrul literaturii române contemporane datorită creațiilor sale care tratează o tematică diversificată și pentru tehnicile insolite de realizare a scriiturii.

Prezenta teză de doctorat se intitulează *Particularități tematice, construcție textuală și profil identitar în proza Doinei Ruști* și își propune să dezvăluie, fără a avea pretenții exhaustive, o nouă grilă de analiză a prozei autoarei, cea tematică împletită cu critica autoficțiunii, care pune în valoare originalitatea conținutului dar și a particularităților tematice specifice operelor Doinei Ruști, parcurgând, de asemenea, și cele mai importante opinii din critica literară aplicată.

Alegerea temei de cercetare este justificată de intenția de a realiza o investigație detaliată a universului artistic și de a evidenția în fața unui public larg opera unei scriitoare cu deschidere internațională, Doina Ruști, de a extinde posibilitățile de analiză și de receptare a creațiilor acesteia.

Caracterul inovativ al lucrării de față rezidă în aplicarea instrumentelor criticii autoficțiunii îmbinate cu cea tematică (din perspectivă monografică) în vederea identificării sensurilor celor mai profunde ale universului artistic al prozei creatoarei, având drept scop ilustrarea unui posibil profil identitar al acesteia. Se mai adaugă și faptul că, până la momentul actual, nu a mai fost realizată o lucrare de doctorat care să prezinte o abordare monografică a creației autoarei. Prin grila de interpretare asumată se evidențiază rețelele tematice care dau coerență întregului discurs narativ creat de Doina Ruști, acestea fiind validate autoficțional prin confesiunile regăsite în interviurile acordate de autoare. De asemenea, lucrarea are în vedere strategiile de autoproiecție auctorială regăsite la nivelul operei, mai ales prin construirea unor personaje cu un traseu identitar similar cu cel al scriitoarei.

În realizarea investigației a fost consultat un material teoretic diversificat pentru a contura contextul literaturii specifice anilor 2000, dar și studii critice, cronici literare și articole care să înfățișeze imaginea de ansamblu a prozei Doinei Ruști și principalele direcții de receptare a

acesteia. De asemenea, s-a pus accentul și pe studiile teoretice din domeniul criticii autoficțiunii îmbinate cu cea tematică realizate de teoreticieni reprezentativi ai acestui tip de cercetare literară. Dintre aceștia îi amintim pe Paul Ricoeur¹, Philippe Lejeune², Serge Doubrovsky³, Georges Gusdorf⁴, Philippe Gasparini⁵ și Vincent Colonna⁶, Jacques Lacan⁷, Florina Pîrjol⁸.

Demersul de cercetare s-a concentrat asupra temelor principale ale creației scriitoarei, îmbinate cu abordarea diacronică de tip monografic, de aceea, această analiză este menită să evidențieze liniile tematice fundamentale care conturează universul imaginar al creațiilor Doinei Ruști și să identifice motivele literare care, suprapuse fiind în cadrul unor rețele izomorfe semnificante, sunt emblematice pentru opera autoarei și lasă să se întrevadă legăturile ficționale de tip simbolic, validate apoi prin filtrul biografic. Pornind de la ideea că orice autor se auto-proiectează prin intermediul scrierilor sale, lucrarea își propune să descopere acele rețele tematice care conferă coerență operei autoarei și care sunt validate apoi autoficțional. De asemenea, se vor avea în vedere și strategiile de proiecție auctorială, pornind de la afirmația lui Raymond Federman, care consideră că „orice roman se bazează, într-o oarecare măsură, pe propriile experiențe ale autorului, fie ele trăite sau imaginate, transpuse apoi în viața personajelor.”⁹ În egală măsură, demersul analitic își propune să investigheze direcțiile fundamentale de receptare a romanelor Doinei Ruști cu scopul situării prozei autoarei pe traiectoria evoluției romanului, atât la nivelul literaturii române cât și la nivel internațional.

¹ Paul Ricoeur, *Sinele ca altul*, Editura Spandugino, traducere de Alina-Daniela Marinescu, București, 2020.

² Philippe Lejeune, *Pactul autobiografic*, traducere de Irina Margareta Nistor, Editura Univers, București, 2000.

³ Serge Doubrovsky, *Fils*, Editura Gallimard, 2001.

⁴ Georges Gusdorf, *Lignes de vie*, t.I: *Les écritures du moi*, Odile Jacob, Paris, 1990.

⁵ Philippe Gasparini, *Autofiction - Une aventure de langage*, Édition du Seuil, coll. „Poétique”, Paris, 2004.

⁶ Vincent Colonna, *L'Autofiction. Essai sur la fictionnalisation de soi en littérature*, thèse inédite, dirigée par Gérard Genette, EHESS, 1989, regăsit și la adresa:

https://www.academia.edu/1083664/Lautofiction_essai_sur_la_fictionnalisation_de_soi_en_Litt%C3%A9rature (accesat în data de 10.05.2022).

⁷ Jacques Lecarme, Eliane Lecarme-Tabone, *L'Autobiographie*, Editura Armand Colin, Paris, 1997, p. 268, *apud* Florina Pîrjol, *Carte de identități*, ed. cit., p. 57.

⁸ Florina Pîrjol, *Carte de identități*, Editura Cartea Românească, București, 2014.

⁹ Raymond Federman, *Îndoita vibrație. Zâmbete în Washington Square*, Editura Univers, București, 1989, p. 32.

Obiectivele propuse încă de la începutul cercetării sunt: explorarea principalelor direcții de receptare a operei Doinei Ruști, atât în spațiul românesc cât și în cel internațional; investigarea climatului cultural-istoric și literar în care au fost publicate creațiile autoarei; descoperirea aspectelor esențiale care au condus la crearea operelor; conturarea trăsăturilor specifice scriiturii românești și evidențierea elementelor de originalitate ale prozei scriitoarei; determinarea locului și rolului pe care îl ocupă prozatoarea în evoluția romanului românesc.

Având în vedere scopul cercetării, această lucrare de doctorat are o structură organizată în șapte etape inter-relaționate de analiză, fiecare reprezentată de câte un capitol al lucrării. Pentru a delimita contextul analizei, primul capitol, intitulat *Doina Ruști - o scriitoare atipică. Despre asumarea și abandonul spiritului anilor 2000*, realizează o panoramare a celor mai importante voci ale prozei românești de după anul 1989. Întregul material a fost organizat în funcție de modul în care scriitoarea aderă (sau nu) estetic la ideologia perioadei respective. Lucrarea de față evidențiază capacitatea scriitoarei Doina Ruști de nu putea fi revendicată de nicio grupare literară a vremii în care scrie. Drept urmare, autoarea creează un univers epic distinct, original, ce se evidențiază printr-o imagerie fabuloasă ce se îmbină armonios cu structuri ale realismului magic, dar și neogotice, balcanice.

Capitolul al doilea prezintă o trecere în revistă a tuturor operelor realizate de autoare, atât romane, cât și povestiri, prezentate în ordine cronologică, având în vedere apariția edițiilor și a traducerilor acestora.

De o importanță majoră pentru cercetarea de față este și modul în care a fost receptată opera Doinei Ruști. Capitolul intitulat *Perspective critice și direcții de receptare ale ficțiunii Doinei Ruști* pornește de la evidențierea celor mai importante linii de receptare a creației Doinei Ruști, atât în spațiul cultural românesc cât și în cel internațional.

Opera Doinei Ruști se caracterizează prin complexitate și diversitate tematică, fiind întâmpinată de numeroase cronici pozitive, atât în ceea ce privește critica din străinătate, cât și de cea românească. Luând în discuție receptarea operei scriitoarei de către critica străină se remarcă, în mod special, opiniile criticilor din Italia, Germania, Spania și chiar a celor din China, care o apreciază pentru tensiunea epică realizată, pentru construcția personajelor și rolul lor în cadrul scriiturii. Aceștia au avut în vedere atât romanul *Lizoanca*, cât și opera *Mâța Vinerii*. Romanul *Lizoanca*, de exemplu, a înregistrat un real succes și în Mexic, fiind întâmpinat cu diverse cronici

elogioase în publicații de prestigiu - una dintre acestea ar fi cotidianul „La Jornada”. În acest sens, Antonio J. Ubero este cel care a observat și a apreciat construcția narativă și amprenta stilistică unice, originale la care se adaugă și mesajul profund al cărților. Romanul *Zogru* a fost tradus în italiană, maghiară, spaniolă, bulgară și este apreciat atât de critica din străinătate, cât și de cea din România, pentru că a reușit să creeze un personaj deosebit și un tip de fantastic nemaîntâlnit până atunci. Leonardo Sanhueza definește acest roman drept o parabolă a existenței umane și evidențiază sensuri pe care critica românească nu le surprinde. În Italia, Marco Dotti observă dinamica „evadării” din mit a personajului, iar în Bulgaria, Bojdar Kunccev compară această operă cu cele scrise de Cioran. Romanul *Omulețul roșu* a fost tradus încă de la apariție în limba italiană și apreciat pentru cronotopul magic în care autoarea situează acțiunea, dar și pentru derularea cinematografică a evenimentelor textului. Markus Bauer analizează romanul *Fantoma din moară* și argumentează statutul lui de parabolă a comunismului românesc.

Prin urmare, calitățile recunoscute de toți exegeții din străinătate, pentru care este apreciată opera Doinei Ruști, sunt: originalitatea expresiei artistice, a tehnicilor narrative folosite, valoarea estetică și mesajul artistic moralizator profund.

În ceea ce privește critica românească, aceasta o apreciază pentru noul tip de fantastic inedit ancorat în miezul fierbinte al realității. Horia Gârbea, Bianca-Burța Cernat, Mihaela Ursa, Adriana Gionea, Constantin Dram sunt doar câțiva dintre criticii care analizează construcția narativă a operelor sale. Alina Bako vorbește, pentru prima oară, de romanele Doinei Ruști ca despre niște „exoficțiuni”, generate prin împletirea cu măiestrie a elementelor reale cu cele fictive. În această categorie, sunt încadrabile romanele *Manuscrisul fanariot*, *Mâța Vinerii*, *Homeric*, dar și recentul volum de povestiri *Ciudățenii amoroase din Bucureștiul fanariot*. Ioan Groșan, Paul Cernat, Daniel Cristea-Enache, Gabriel Coșoveanu, Andrei Simuț, Doris Mironescu, Mihai Iovănel apreciază romanul *Fantoma din moară*, iar originalitatea demersului realizat de Doina Ruști este subliniat de Bianca Burța-Cernat, Daniel Cristea-Enache, Alex Ștefănescu, Tania Radu, Cristina Balinte, Alina Purcaru și mulți alții. Romanul recent apărut, *Paturi oculte*, este analizat atent de critica literară contemporană și este evidențiat în studii publicate în reviste literare de prestigiu, precum „Convorbiri literare”, „Cultura”. De asemenea, volumul de povestiri *Ciudățenii amoroase din Bucureștiul fanariot*, publicat în anul 2022 la

Editura Litera, este apreciat pentru stilul savuros și pentru revalorificarea unor detalii regăsite în arhive, dar transformate sub pana talentată a scriitoarei în adevărate bijuterii literare.

Sintetizând întregul material critic de receptare, se poate constata că opera Doinei Ruști se remarcă prin originalitate, atât în ceea ce privește construcția romanelor, cât și în privința stilului folosit, a realizării personajelor, a tematicii diverse abordate. Autoarea este considerată, de către critica literară din străinătate, dar și de cea autohtonă, drept o prozatoare ce a creat un univers epic complex, cu o tematică diversă și cu o tensionalitate intrinsecă a scriiturii ce captivează lectorul.

Următorul capitol este intitulat *Structuri tematice și semnificații în romanele și povestirile Doinei Ruști. O viziune monografică* și prezintă un important caracter aplicativ. Având în vedere faptul că această lucrare abordează o perspectivă de tip monografic, s-au evidențiat semnificațiile interstițiilor și interferențelor tematice, care sunt proiectate secvențial autobiografic într-un profil identitar semnificativ pentru tipul de literatură propus de Doina Ruști.

În acest capitol am prezentat constantele literare ce pot fi regăsite în opera autoarei, acestea fiind reprezentate de teme obsesive ce contribuie la crearea coerenței discursului epic imaginat de scriitoare. Dintre acestea, se pot aminti: criza identitară a personajelor într-o societate marcată de tarele comunismului (căci majoritatea protagoniștilor sunt „captivi” într-o adevărată aventură de regăsire a eului), sciziunea identitară proiectată peste cea socială, parabola societății contemporane, solitudinea creatorului, căutarea sinelui sub numeroasele straturi identitare, tema recurentă a identității fluctuante, interogația și miracolul autocunoașterii, rețelele de imagini și ipostazele variate ale propriei ființe, respingerea conformismului și a rigurilor exagerate, scrisul ca metodă de regenerare. Aceste teme obsedante, regăsite atât în romanele autoarei, cât și în proza scurtă a acesteia, camuflează ipostazele identitare ale Doinei Ruști identificabile în interviuri.

Lectura critică structurată în acest capitol are la bază, în primul rând, evidențierea obsesiilor tematice, a temelor recurente, ocurente atât în romane, cât și în povestiri, care dezvăluie profilul auctorial, conferind astfel coerență identitară teritoriului epic imaginat de scriitoare. Astfel, a fost structurată (din perspectivă monografică) o prezentare detaliată a constantelor tematice și compoziționale regăsite în opera autoarei, iar corpusul de texte selectat a constituit câmpul aplicativ al demersului de cercetare. Dincolo de idealurile sau complexe

mărturisite de omul Doina Ruști, se conturează în scriitura sa un teritoriu ficțional care își trage sevele din experiența autoarei, reperele acelei lumi din background-ul discursului narativ influențând atât temele abordate, cât și semnificația transmisă. Se remarcă faptul că opera autoarei denudează o constantă tematică simbolizată de criza de identitate, provocată de trauma trăită de aceasta în copilărie, când, la vârsta de 11 ani, și-a pierdut tatăl în condiții incerte. Această temă este exploatată de-a lungul romanelor prin construirea unor personaje care ilustrează frământările sufletești. De aceea, multe dintre personaje sunt orfane, precum Pâtca, din *Mâța Vinerii*, Adela, din *Fantoma din moară*, Licia (*Patru bărbați plus Aurelius*), sau abandonate de părinți (Carina din *Mămica la două albăstrele*, personajul principal din *Lizoanca*). Chiar și personajul fantastic Zogru se află în căutarea identității, a originilor, de aceea călătorește prin trupurile diverselor persoane pe care le ia în stăpânire. Această temă ilustrează însăși criza identitară a autoarei, care pendulează între un spațiu al originilor (idealizat uneori), satul Comoșteni, și reconstrucția lui în teritoriul mitologizat al Bucureștiului.

Demersul realizat în acest capitol a avut în vedere evidențierea faptului că atât romanele, cât și povestirile Doinei Ruști pot fi interpretate drept autoficțiuni, prin procedee de ficționalizare a propriei vieți, rezonând direct cu tentația redefinirii propriei identități, redescoperii sinelui. Această modalitate de proiectare a propriului eu într-un narativ ficțional este regăsită în *Fantoma din moară*, în care personajul Adela se aseamănă cu autoarea și găsește, cu surprindere, într-o librărie un roman despre propria viață. Introducerea în autoficțiune se realizează printr-o amplă „metalepsă actorială”¹⁰, procedeu prin care autoarea „deghizată” poartă „masca” diverselor personaje, scriindu-și „romanul eului”. Investirea afectivă a unor întâmplări din copilărie, a locului natal (satul Comoșteni), descrierea în cel mai mic detaliu a casei părintești trimit lectorul către o ficțiune camuflat - confesivă. Aceeași idee este regăsită și în *Omulețul roșu*, unde personajul Laura Iosa se aseamănă cu scriitoarea atât din punct de vedere fizic, cât și în ceea ce privește originea, educația, chiar profesia. De fapt, în toate operele ruștiene sunt identificabile detalii „reale”, indici spațio-temporali verificabili, cum ar fi locuri din București (Gorgani, Strada Lipsani, Bulevardul Constantin Brâncoveanu, vechea Curte Domnească), situații verosimile, precum și adevărate „felii de viață” amprentate autobiografic.

¹⁰ Gérard Genette, *Métalepse. De la figure à la fiction*, Éditions du Seuil, coll. „Poétique”, Paris, 2004.

În mod simetric, povestirile autoarei respectă același registru tematic, ca în romane. Din capitolul dedicat povestirilor, se observă cu ușurință că atât registrul, cât și preferințele tematice ale autoarei sunt regăsite în romane. Povestirile sunt variate, cu acțiune complexă, când realiste, când fantastice și se ridică la nivelul romanelor dezvăluind tot atâtea subiecte insolite, fără ca vreunul să se prelungească în acțiunea unui roman ori să fie reluată. Cu excepția povestirii *Mesajul*, extrasă din romanul *Omulețul roșu*, niciuna dintre povestirile autoarei nu face parte dintr-un roman. Deși se poate vorbi și despre existența unui *sequel*, un fel de continuare la *Povestea lui Iane Farmacistu* (din *Cămașa în carouri*), personaj preluat și în *Homeric*. În economia capitolului, istoriile imposibile, regresiiile într-un trecut incredibil îmbinate cu adevăratele reportaje în registru realist devin mecanisme scripturale ale construcției unui impresionant mozaic identitar cu inserții autoficționale.

Un alt capitol important al lucrării dezvăluie profilul autobiografic conturat în interviul narativ. Această parte a lucrării este dedicată analizei profilului autoarei, evidențiindu-se detalii semnificative din biografia scriitoarei, momente specifice din viața acesteia, unele observații vizând laboratorul artistic al universului epic, condițiile particulare de creație, precum și opiniile ei legate de contextul socio-cultural în care își concepe opera.

Doina Ruști își dezvăluie profilul autobiografic în interviurile narrative acordate diversilor oameni de cultură interesați de viața și opera sa. Multe aspecte din viața scriitoarei, așa cum reies acestea din interviuri, își găsesc ecoul în operele sale de ficțiune. Romanele sale pot fi considerate autoficțiuni, căci în multe dintre ele sunt regăsite momentele importante din viața sa și imagini ale persoanelor care i-au marcat existența. De asemenea, în interviuri sunt evocate și evenimentele care i-au determinat retragerea într-o existență imaginară, adică în operele literare. Autoarea a acordat peste 60 de interviuri publicate în diverse reviste de specialitate de renume, dar și audio-interviuri sau interviuri-video la televiziuni și posturi de radio de prestigiu. Unul dintre interviurile valorificate în această teză de doctorat ne-a fost acordat de către scriitoare și se regăsește atașat ca anexă la finalul lucrării.

Principalele aspecte din viața Doinei Ruști, devoalate în interviurile analizate și care validează temele și motivele recurente ale operei acesteia sunt: o serie de traume care i-au marcat existența și au determinat-o să descopere un refugiu prin scris, căutarea, recunoașterea și regăsirea sinelui într-o lume puternic agresată de tarele comunismului. Toate aceste „amănunte

biografice” generează construirea unor personaje care reprezintă proiecții identitare ale autoarei, adevărate alter-egouri ale acesteia, aflate într-o continuă căutare a propriei identități. Trauma pierderii tatălui la vârsta de 11 ani este principalul eveniment din viața autoarei care se găsește transpus, metamorfozat artistic în operele sale. Sub vălul vaporos al ficțiunii se regăsesc în universul epic al autoarei aspecte dure care i-au marcat viața. De aceea, majoritatea personajelor sunt orfane sau se află în căutarea propriei identități, parcurg un adevărat periplu prin propria conștiință.

Din interviuri, lectorul află detalii legate de locul nașterii autoarei, satul Comoșteni, un spațiu matrice care se regăsește evocat în operele sale, mai ales în romanul *Fantoma din moară*, care poate fi considerat o veritabilă autoficțiune. Acest teritoriu rămâne viu în memoria afectivă a prozatoarei, care îl prezintă ca pe un spațiu exotic, ca pe un colț de rai cu o vegetație impresionantă. Autoarea își amintește cu emoție de casa părintească și descrie cu haru-i caracteristic mobilierul ce poartă amprenta trecerii timpului, grădina în care tronează florile de nalbă, ce reprezintă un laitmotiv în operele sale și care simbolizează universul inocent al copilăriei. Tot din interviuri se desprind amănunte despre rudele Doinei Ruști, aceasta fiind crescută într-o familie de intelectuali de la care a deprins pasiunea pentru lectură și de unde și-a dezvoltat talentul de a scrie. Informațiile care ajută la înțelegerea operei sunt cele legate de moartea suspectă a tatălui, amănunte regăsite și în povestirea autobiografică (un univers compensatoriu) *Milițianul pierdut*. Astfel de detalii, dar într-o formă voalată sunt inserate și în romanul de debut *Omulețul roșu*, dar și în romanul care i-a asigurat Premiul Uniunii Scriitorilor din România, *Fantoma din moară*.

Tot în interviuri sunt prezente aspecte legate de studiile autoarei, de profesia sa și de locurile unde a studiat și și-a format personalitatea. Bucureștiul - spațiu de adopție - rămâne un loc simbolic și mitologic din care își extrag sevele romanelor sale cu iz istoric. Opera sa dezvăluie în fața cititorilor o adevărată mitologie urbană, cu personaje smulse parcă din epoca fanariotă și aduse pe scena societății contemporane, păstrând ceva din limbajul, vestimentația și întâmplările vremurilor demult apuse. De asemenea, în interviul acordat de scriitoare, regăsit în anexa prezentei lucrări, sunt explicitate programatic detalii care au stat la baza scrierii fiecărui roman, creația Doinei Ruști luând naștere din diverse experiențe trăite, emoții, sentimente și evenimente care s-au întipărit în memoria prozatoarei. Într-un alt interviu scriitoarea oferă

informații legate de construcția personajului Zogru: „Personajele mele vin din experiențe de viață, din cărți, din documente. Zogru a pornit de la un desen găsit de mine pe într-unul dintre acele elaborate chenare care împodobesc textele medievale românești și s-a transformat treptat într-o entitate cuibărită în sângele oamenilor. Mai există vreo relație între desen și Zogru? Una vagă, de care știu doar eu. Literatura nu consemnează, ci rescrie fără opreliști, fără limite, fără sancțiuni.”¹¹

Capitolul al șaselea se intitulează *Dimensiuni autoficționale ale scriiturii* și realizează o analiză detaliată a operei Doinei Ruști, care evidențiază strategii fundamentale de autoficționalizare. Se demonstrează astfel că întreaga operă a Doinei Ruști reprezintă o amplă și complexă autoficțiune. Acesta se deschide cu o incursiune în studiile cele mai importante ale unor teoreticieni ai autoficțiunii, pornindu-se de la implicațiile conceptuale diferențiate ale acesteia. Tot aici, sunt evidențiate amănunte ale vieții autoarei, așa cum reies atât din interviuri, cât și din romanele asumate drept autoficțiuni, între care se pot repera evenimente care și-au lăsat amprenta asupra personalității sale, cât și imaginea persoanelor care i-au marcat existența.

În romanele Doinei Ruști, ficțiunea este amprentată autobiografic, iar personajele simbolizează laturi ale personalității auctoriale irizate ficțional de-a lungul operei. De aceea, prozatoarea folosește în creația sa o diversitate de strategii de autoficționalizare specifice. În proza scrisă de Doina Ruști, se regăsesc o serie de episoade care se repetă obsedant, iar prin intermediul simbolurilor se dezvăluie în fața lectorului o serie de teme și motive care scot în evidență aventurile existențiale ale personajelor.

Chiar dacă nu are intenția de a se confesa în operele sale, Doina Ruști o va face subtil prin intermediul ficțiunii și al personajelor fantastice, care preiau ceva din obsesiile și idealurile autoarei. Opera sa este populată de personaje feminine care au suferit diverse traume sau care au fost înstrăinate în copilărie, majoritatea sunt orfane și se află în căutarea propriei identități. Corelând mărturisirile autoarei regăsite în interviuri cu evenimentele românești, se constată că biografia acesteia este marcată de moartea tatălui ei în condiții suspecte, în perioada comunismului, pe când era doar un copil și avea unsprezece ani - acest eveniment traumatizant se repetă obsesiv, dar camuflat sub vălul ficțiunii în majoritatea romanelor sale.

¹¹ Simina Diaconu, *Interviu cu Doina Ruști*, „Revista de povestiri”, 28.08.2018, regăsit și la adresa <https://www.revistadepovestiri.ro/interviu-cu-doina-rusti/> (accesat în data de 19.03.2022).

Principalele procedee de autoficționalizare specifice operelor sale, prin care autoarea prezintă aventura de regăsire a eului sunt „metalepsa auctorială”¹² și punerea în abis. Tot în acest sens se poate menționa și faptul că, fiind marcată de experiențele trăite în perioada comunistă, autoarea își creează un univers compensatoriu, un simulacru al realității proiectat ficțional. De exemplu, personajul Adela din romanul *Fantoma din moară* prezintă o serie de similitudini cu autoarea în ceea ce privește detaliile legate de studiile sale, de familie, de fizionomie. Aceeași situație este regăsită și în cazul personajului Laura Iosa din romanul *Omulețul roșu*, unde apare identificarea profesională a personajului cu autoarea - Laura Iosa are aceleași preocupări ca Doina Ruști și urmărește același traseu profesional ca aceasta. Tenta autoficțională a scrierilor prozatoarei este legitimată prin elementele recurente (personaje cu preocupări comune sau cu date biografice similare, locuri, nume, istorii personale) care rezonază cu proiectul identitar reprezentat de amănuntele regăsite în interviurile narative.

Motivele centrale ale operei Doinei Ruști sunt oglinda, umbra, visul, ochii sau privirea. Toate acestea reprezintă și strategii de inserare a proiecției auctoriale în ficțiune prin funcția reflexivă. Dispariția oglinzii, de exemplu, este primul semn al pierderii identității într-o societate opresivă. Umbra este un alt motiv, un dublet al ființei interioare, care dezvăluie un eu scindat în permanență. Visul amplifică starea de tensiune, angoasa provocată de teroarea unui regim politic totalitar. *Fantoma* din romanul Doinei Ruști simbolizează un receptor al obsesiilor, viselor și dorințelor generale. De asemenea, locurile familiare, obiectele pe care le evocă capătă un aspect bizar sau chiar ritualic în romanele sale. De aceea, autoarea afirmă într-un interviu: „Literatura este ca un teritoriu locuit din timpuri străvechi. Dacă îl scotocești, găsești o istorie secretă, păstrată în artefacte, care se leagă între ele, trasând drumul dorințelor omenești. În *Mâța Vinerii* se află zone care duc la adolescența mea și la preocupările mele de latinistă, dar și mai departe, la viața din casa bunicilor mei, învăluită în parfumurile unei bucătării cu origini străvechi. După cum, într-un personaj așa cum este Max din *Fantoma din moara*, sunt topite toate figurile de activiști ai lumii comuniste, păstrați în memoria mea ca o singură figură, multiplicată la un xerox de neoprit - din care curg pagini după pagini, acoperind podeaua, ocupând încăperea, ieșind furtunos pe ușile deschise intempestiv, încât, întocmai ca în romanul meu, toată lumea se umple

¹² Gérard Genette, *Métalepse. De la figure à la fiction*, Éditions du Seuil, coll. „Poétique”, Paris, 2004.

de o singură figură, cea care de fapt mi-a populat anii adolescenței, într-un mod coșmaresc, aflată pe toți pereții, în toate manualele de școală, intrată chiar și sub pielea, de personaj și de autor al *Fantomei din moară*.¹³ Personajele romanelor sale reprezintă diverse fațete ale personalității autoarei reflectate în diferite etape ale existenței sale. Cărțile ei pot fi parcurse de lectori asemenea unui joc de puzzle, căci reconstituie drumul interior țesut cu migală de prozatoare.

Capitolul intitulat *Bucureștiul, un cronotop al mitologiei identitare a Doinei Ruști* întregeste demersul interpretativ al operei autoarei înfățișând spațiul simbolic preferat de prozatoare.

Bucureștiul devine în opera Doinei Ruști un spațiu aflat la granița dintre real și ireal, o matrice spirituală, topos de care sunt legate toate temele obsedante care se regăsesc în creațiile autoarei. Devenit un suprapersonaj în romanele prozatoarei, Bucureștiul simbolizează un paradis al lumii balcanice. De aceea, se regăsesc un mozaic de credințe și superstiții, o paradă de vestimentație specifică diverselor epoci, în special cea fanariotă, o frescă socială populată de personaje pitorești. Așa cum reiese și din mărturisirile scriitoarei din interviuri, Bucureștiul reconstituit ficțional, în creațiile sale literare, reprezintă o proiecție care ocupă un loc special în mitologia identitară a Doinei Ruști.

Există o serie de locuri magice care particularizează acest oraș al misterelor: Dudul lui Brâncoveanu, Hanul Grecilor, Mahalaua Zlătari, strada negustorilor lipscani, Piața de zdrențe. Toate acestea întregesc imaginea Bucureștiului istoric reprojctat ficțional în creațiile autoarei. Bucureștiul devine în proza Doinei Ruști un loc al misterelor eterne care este locuit de personaje mitice precum pitici, stafii, stranii descendenți ai unei lumi dispărute, ghicitoare și cunoscători ai faunei vrăjite. Toate aceste personaje stranii populează mahalaua Gorganilor și creează o lume fabuloasă în care timpul și spațiul par a se topi în ficțiune. Este astfel construită o lume împânzită de cutume bizare, superstiții, credințe ancestrale, senzațional - toate împletite pe linia fabulosului mitic.

Una din caracteristicile esențiale care se desprinde din operele Doinei Ruști este reconstrucția spațiilor largi, condimentate cu nume care aparțin unei cartografii imaginare. De

¹³ Ștefania Argeanu, Doina Ruști: *În „Mâța Vinerii” se află zone care duc la adolescența mea și la viața din casa bunicilor mei, învăluită în parfumurile unei bucătării cu origini străvechi*, „Ceașca de cultură”, regăsit la adresa <http://ceascadecultura.ro/ServesteArticol.aspx?idart=5152> (accesat la data de 19.03.2022).

asemenea, se observă că Bucureștiul devine un spațiu infinit în care imaginația spulberă orice graniță. Elementele lumii fabuloase ce se pot desprinde din acest spațiu al tuturor posibilităților sunt dispăruta Pădure Cotroceni cu hățișuri, locuri consacrate, balta omului înalt, copacul albastru, fântâna zidită. Chiar și Bucureștiul contemporan este inundat de aceeași explozie de lumină și căldură. Nu lipsește din romanele autoarei și o posibilă etimologie imaginară a cuvântului București.

Scriitoarea, asemenea unui bijutier al cuvântului, topește toate ingredientele poveștii într-un creuzet fermecat și invită lectorul să ia parte, alături de personajele magistral construite, la acțiunea incitantă. În perspectiva Biancăi-Burța Cernat, care analizează universul narativ din *Mîța Vinerii*, „Noua carte a Doinei Ruști are toate datele unei povești captivante: foarte multă fantezie, un fir epic împletit cu mâna sigură a unui povestitor care știe cum să te ademenească, o atmosferă ce se impune prin culoare și prin profuziunea de amănunte. Derulându-și întâmplările – la limita dintre magic și fantastic – în decorul unui București pitoresc din preajma anului 1800 (luat ca pretext, de fapt, pentru o narațiune ce transcende datele unui cadru istoric documentabil), *Mîța Vinerii* trasează limitele unui univers ficțional în care se amestecă, în doze potrivite, ca în alambicul unui alchimist, substanțele înșelătoare ale realului și acelea, atât de pregnante, ale unei irealități (sau suprarealități) ce irump în plin cotidian. Negustori, vrăjitori, spirițiști, bucătari de la Curtea Domnească, îndrăgostiți, domnișoare cu ifose, ambasadori de pe diferite meleaguri, arnăuți, funcționari ai Înaltei Porți, domni maziliți și domni proaspăt înscăunați, uneltitori de tot felul, revoluționari, bonapartiști, scamatori și trimiși ai lui Sator populează spațiul carnavalesc al acestui roman fantast, cu subterane ce conduc până departe, spre lumi abia bănuite.”¹⁴

Prin urmare, Bucureștiul devine în opera Doinei Ruști un spațiu recucerit ficțional, care capătă funcție de matrice narativă în care sunt proiectate toate visurile acesteia, dezvăluind în fața cititorului o lume fascinantă populată de personaje-măști cu puteri oculte.

Așadar, în proza Doinei Ruști, viața este asemenea unui carusel insolit, iar originalitatea sa constă în faptul că oferă lectorului plăcerea descoperirii sensurilor camuflate printre rândurile cărților.

¹⁴ Bianca-Burța Cernat, *Ficțiune și magie în decorul Bucureștiului fanariot*, „Observator cultural”, nr. 863, 10.03.2017, regăsit și la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/fictiune-si-magie-decorul-bucurestiului-fanariot/> (accesat în data 19.04.2022).

Capitolele cercetării de față reprezintă etape ale unui demers aplicativ care are drept scop înfățișarea profilului unei prozatoare semnificative pentru literatura noastră, finalizându-se cu o serie de concluzii parțiale. În ultima parte a lucrării sunt prezentate concluziile generale, se realizează un index al autorilor citați și se menționează lista principalelor surse bibliografice valorificate de-a lungul cercetării. În egală măsură, rezultatele parțiale ale investigației de față s-au concretizat, de-a lungul stagiului doctoral, în publicarea unor articole tematice în reviste de specialitate recunoscute în domeniu, acestea fiind prezentate public la conferințe naționale și internaționale reprezentative pentru spațiul academic filologic. Articolele publicate sunt enumerate într-o secțiune special creată în cadrul bibliografiei acestei lucrări de doctorat.

BIBLIOGRAFIE

I. Corpusul analizat

Romane

1. Ruști, Doina, *Omulețul roșu* (roman), Editura Vremea, București, 2004, 2012
2. Ruști, Doina, *Zogru* (roman), Editura Polirom, Iași, Iași, 2006; 2013
3. Ruști, Doina, *Fantoma din moară* (roman), Editura Polirom, Ego. Proză, Iași, 2008, 2017
4. Ruști, Doina, *Lizoanca la 11 ani* (roman), Editura Trei, 2009, Polirom, Iași, 2017
5. Ruști, Doina, *Cămașa în carouri și alte 10 întâmplări din București* (puzzle epic), Editura Polirom, Iași, 2010
6. Ruști, Doina, *Patru bărbați plus Aurelius* (roman), Editura Polirom, Iași, 2011
7. Ruști, Doina, *Mămica la două albăstrele* (roman), Editura Polirom, Iași, 2013
8. Ruști, Doina, *Manuscrisul fanariot* (roman), Editura Polirom, Fiction Ltd, 2015, Top 10+, Iași, 2016, 2017
9. Ruști, Doina, *Logodnica*, Editura Polirom, Fiction Ltd, Iași, 2017
10. Ruști, Doina, *Mâța Vinerii*, Editura Polirom, Fiction Ltd, Iași, 2017, Top 10+, 2018
11. Ruști, Doina, *Homeric*, Editura Polirom, Fiction Ltd, Iași, 2019
12. Ruști, Doina, *Paturi oculte*, Editura Litera, București, 2020

Povestiri

1. Ruști, Doina, *Kant and Max*, în antologia „PEN95 România”, 2017
2. Ruști, Doina, *Umbra perfidă a unei iubiri*, revista „Apostrof”, nr. 8, 2016
3. Ruști, Doina, *Uniune europeană*, în volumul *Cum iubim*, Editura Vellant, 2016
4. Ruști, Doina, *Milițianul pierdut*, în volumul „Scriitori la poliție”, Polirom, Iași, 2016
5. Ruști, Doina, *Cream Truffles*, „România literară”, nr. 31, 2015
6. Ruști, Doina, *Pădurea Râioasa*, „Ramuri”, nr. 2, 2014
7. Ruști, Doina, *35 de minute după*, „România literară”, 2014
8. Ruști, Doina, *Vizita*, „România literară”, nr. 8, 2013
9. Ruști, Doina, *Fiatul negru*, „Viața românească”, nr. 9-10, 2013

10. Ruști, Doina, *Prințul Avolo*, în volumul „Cui i-e frică de computer?” Coord. Tina Sinmihăian, Liviu Papadima, Editura Arthur, 2013
11. Ruști, Doina, *Trattoria Amore*, „Catchy”, 30 aprilie, 2012
12. Ruști, Doina, *Cinematograful din mall*, „România literară”, nr. 7, 2012
13. Ruști, Doina, *Criptele ADN-ului*, „Ziarul financiar”, 15 iunie, 2012
14. Ruști, Doina, *Amantul*, „România literară”, nr. 29, 2011
15. Ruști, Doina, *Cum a început blazarea lui Cici Bezerghianu*, „Bucureștiul Cultural”, nr. 107, 19 iulie, 2011
16. Ruști, Doina, *Magazin provincial*, „Obiectiv Cultural”, 2 mai, 2011
17. Ruști, Doina, *Fluierul roșu*, Revista „Timpul”, martie, 2011
18. Ruști, Doina, *Apartamentul 26*, „Timpul”, martie, 2011
19. Ruști, Doina, *Amănunte pierdute*, în „Literatura română contemporană”, antologia „Echinox”, 2011
20. Ruști, Doina, *Cerceii cu topaze*, „Bucureștii Vechi și Noi”, Editura Subiectiv, 2011 (coord. Andrei Slăvuțeanu)
21. Ruști, Doina, *Năltărogu*, „Bucureștii Vechi și Noi”, Editura Subiectiv, 2011 (coord. Andrei Slăvuțeanu)
22. Ruști, Doina, *Mult așteptatul ceas al D-nei Glodeanu*, „Revista 22”, „Bucureștiul Cultural”, nr. 103, 2010
23. Ruști, Doina, *Diavolul îndrăgostit*, „Revista la plic”, nr. 4, Chișinău, 2010
24. Ruști, Doina, *Mâna lui Bill Clinton*, „Revista 22”, „Bucureștiul Cultural”, nr. 95, 2010
25. Ruști, Doina, *Mesajul din sticlă*, „Mnemosyning”, „Triade”, 2010
26. Ruști, Doina, *Ginecologii mei*, în volumul „Tovarășe de drum” (coord. Dan Lungu, Radu Pavel Geo), Editura Polirom, 2010
27. Ruști, Doina, *Amiaza unui manufactigaș*, „România literară”, nr. 25, 2010
28. Ruști, Doina, *Spiridușul de pe strada Batiște*, „Luceafărul de dimineață”, nr. 1-2, 2010
29. Ruști, Doina, *Dincolo de poarta mov*, în volumul *Care-i faza cu cititul*, Editura Art, 2010 (coord. Liviu Papadima, Tina Sâmihaian)

30. Ruști, Doina, *Învingătorul*, „Convorbiri literare”, martie, 2009
31. Ruști, Doina, *Darul lui Marțisara*, în volumul „Bookătăria de texte”, „Clubul ilustratorilor” (coord. Florin Bican), 2009 (volum colectiv)
32. Ruști, Doina, *Prăvălia de peruci*, „România literară”, nr. 52, 2009
33. Ruști, Doina, *Poveste de Paște*, „România literară”, nr. 15, 2009
34. Ruști, Doina, *Domnul deputat se prăbușește*, „Nouă nuvele politice inedite”, Editura Tritonic, 2009, coord. Horia Gârbea (volum colectiv)
35. Ruști, Doina, *O crimă și patru oameni care trăncănesc*, revista „Hyperion”, 1-3, 2009 (povestire scrisă în 1990)
36. Ruști, Doina, *Lacătul și cheia*, „România literară”, nr. 45, 2008
37. Ruști, Doina, *SIGCHLD, fork () and sleep ()*, sub titlul „Lección de istorie”, „România literară”, nr. 29, 25 iulie, 2008
38. Ruști, Doina, *Cireșele din asfalt* în volumul „Farse, lacrimi și o găleată de sânge”, Editura Limes, 2008 (coordonator Mircea Petean) – antologia USR
39. Ruști, Doina, *Unchiul meu, poștașul*, „Mozaicul”, nr. 4, 2008
40. Ruști, Doina, *Uniune europeană*, „România literară”, nr. 48, 2007
41. Ruști, Doina, *Cristian*, „România literară”, nr.17/2007
42. Ruști, Doina, *Țâțe*, în volumul „Povești erotice românești”, Editura Trei, 2007
43. Ruști, Doina, *Lângă Biserica Sf. Silvestru*, „Convorbiri literare”, noiembrie, 2006
44. Ruști, Doina, *Lulu*, „Vatra”, nr. 11-12, 2005
45. Ruști, Doina, *Mesajul*, „Viața Românească”, nr. 8-9, 2004
46. Ruști, Doina, *Ciudățenii amoroase din Bucureștiul fanariot*, Editura Litera, București, 2022

Basme

1. Ruști, Doina, *Frumoasa din Lapte, Omul Roșu ș.a* în *Basme și povestiri mistice românești, repovestite* (în colaborare cu Horia Gârbea și Liviu Ioan Stoiciu), Editura Paralela 45, 2007
2. Ruști, Doina, *Visul spiridușului*, în volumul „Cel mai mult și mai mult”, Editura Art, 2017

Interviurile autoarei din periodice

1. Barbu, Andreea, *Secolul al XVIII-lea se află situat între tentațiile fantasticului și realismul cel mai atroce* regăsit la adresa <https://www.observatorcultural.ro/articol/secolul-al-xviii-lea-se-afla-situat-intre-tentatiile-fantasticului-si-realismul-cel-mai-atroce/> (accesat în data de 21.03.2018)
2. Bratu Elian, Smaranda, *Narațiunea ca un puzzle în dialog cu Doina Ruști*, „Orizonturi culturale italo-române”, nr. 3, martie 2016, anul IV, regăsit la adresa http://www.orizonturiculturale.ro/ro_intalniri_Doina-Rusti-interviu-2.html (accesat în data de 12.07.2018)
3. Chifu, Georgeta Pompilia, *Interviu-chestionar cu Doina Ruști*, 12.02.2019, București, având acordul autoarei de valorificare în teza de doctorat
4. Pruteanu-Isăcescu, Iulian, interviu cu Doina Ruști - *Două lucruri nu le-am putut face la Iași: să visez și să mă îndrăgostesc de un localnic*, „7 Iași”, 11 decembrie 2019, regăsit la adresa <https://www.7iasi.ro/doua-lucruri-nu-le-am-putut-face-la-iasi-sa-visez-si-sa-ma-indragostesc-de-un-localnic/> (accesat la data de 12.02.2020)
5. Teodorescu, Cristian, *Doina Ruști: „Da, lumea este condusă încă de bărbați, dar pentru mine nu are importanță”*, „Cațavencii”, 28 iunie 2017, regăsit la <https://www.catavencii.ro/doina-rusti-da-lumea-este-condusa-inca-de-barbati-dar-pentru-mine-nu-importanta/> (accesat în data de 10.03.2020)
6. Gulea, Sever, *Doina Rusti: Scrisul nu este o eliberare, ci una dintre cele mai elaborate plăceri ale mele*, www.libris.ro, 27.02.2015, regăsit la adresa <http://blog.libris.ro/2015/02/27/interviu-doina-rusti/> (accesat în data de 10.03.2020)
7. Tipaldos, Eva, *interviu cu Doina Ruști, Rețete de iubire la sfârșit de an*, „România liberă”, 29.12.2017, regăsit la <https://romanioliberal.ro/cultura/retete-de-iubire-la-sfarsit-de-an-703229> (accesat în data de 13.03.2020)
8. Mischie, Dana, *Interviu scriitoarea Doina Ruști: Pentru mine nu există vreo iubire ratată*, 27.11.2017, regăsit la adresa: https://adevarul.ro/cultura/carti/interviu-scriitoarea-doina-rusti-pentru-nu-exista-iubire-ratata-1_5a1802295ab6550cb87b967d/index.html (accesat în data de 20.03.2020)

9. Pop, Ioan, *În labirintul fiecăruia trăiesc cele 10 mii de întâmplări posibile*, regăsit la adresa: <https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/interviu-doina-rusti-in-labirintul-fiecaruia-traiesc-cele-10-mii-de-intamplari-posibile-3904169> (accesat în data de 18.07.2020)
10. Cincea, Melania, *Doina Ruști toate lucrurile banale au și o latură magică*, 7.11.2019, regăsit la adresa: <https://putereaacincea.ro/doina-rusti-toate-lucrurile-banale-au-si-o-latura-magica/> (accesat în data de 12.09.2020)
11. Pîrjol, Florina, *Interviu cu scriitoarea Doina Ruști, În credințele românești, busuiocul pus în salate ajută la înlăturarea depresiei, iar pâinea acoperită cu frunze de hrean întărește credința*, 01.03.2018, regăsit la adresa: <https://www.bookaholic.ro/tag/interviu-doina-rusti> (accesat în data de 20.09.2020)
12. Enikő, Szenkovics, *Primul interviu despre Homeric*, în revista *Szépirodalmi Figyelő*, regăsit la adresa: <https://doinarusti.ro/stire/2019/interviu-pt-szepirodalmi-figyelo/index.html> (accesat în data de 20.09.2020)
13. Barbu, Andreea, *Secolul al XVIII-lea se află situat între tentațiile fantasticului și realismul cel mai atroce*, „Observator cultural”, regăsit la adresa <https://www.observatorcultural.ro/tag/interviu-cu-doina-rusti/> (accesat în data de 20.09.2020)
14. Chebac, Andreea, *Am credința - unii vor zice aroganța - că oricând pot să scriu o carte mai bună*, regăsit la adresa: <https://www.bookblog.ro/interviu/doina-rusti-am-credinta-unii-vor-zice-aroganta-ca-oricand-pot-sa-scriu-o-carte-mai-buna/> (accesat în data de 08.12.2020)
15. Lupulescu, Virginia, *Doina Ruști: În orice poțiune vrăjitoarească se află un dram de adevăr*, regăsit la adresa <http://bookmag.eu/doina-rusti-in-orice-potiune-vrajitoreasca-se-afla-un-dram-de-adevar/> (accesat în data de 08.12.2020)
16. Argeanu, Ștefania, *Doina Ruști: „Ficțiunea are mirosul dorințelor, pe când realitatea se lasă întotdeauna impregnată de parfumul ficțiunii”*, „Ceașca de cultură”, regăsit la adresa <http://ceascadecultura.ro/ServesteArticol.aspx?idart=5077> (accesat în data de 13.03.2020)

17. Cojocaru, Ema, *Biblioteca de scriitor – Doina Ruști: „Am nevoie de toate cărțile în fiecare clipă a vieții mele”*, bookaholic.ro, 09.03.2016, regăsit la adresa Biblioteca de scriitor - Doina Ruști: „Am nevoie de toate cărțile în fiecare clipă a vieții mele” - Bookaholic (accesat în data de 20.03.2020)
18. Portase, Oana, *Doina Ruști - iubirea este la îndemâna tuturor*, regăsit la adresa <https://jurnalul.ro/special-jurnalul/interviuri/doina-rusti-iubirea-este-la-indemana-tuturor-826331.html> (accesat în data de 08.09.2020)
19. Rotaru, Andra, *Epocile de opresiune nu pot fi înțelese decât din interior*, „DLITE” blog de literatură germano-român, 18 februarie 2019, regăsit și la adresa: <https://blog.goethe.de/dlite/archives/611-Epocile-de-opresiune-nu-pot-fi-inelese-decat-din-interior.html> (accesat în data de 18.05.2021)
20. Argeanu, Ștefania, *Doina Ruști: „Lucrul acesta m-a preocupat mereu: a ști să faci dintr-o haină umilă un veșmânt onorabil”*, „Ceașca de cultură”, iunie 2020, regăsit și la adresa: http://ceascadecultura.ro/ServesteArticol.aspx?idart=5471&fbclid=IwAR0Q7s8MkqE1cxSuF9YvvgLtosGJUxg9RCji69D-aqNinUYAjcOsz4s_8U (accesat în data de 22.05.2021)
21. Diaconu, Simina, *Interviu cu Doina Ruști*, 28.08.2018, regăsit la adresa: <https://www.revistadepovestiri.ro/interviu-cu-doina-rusti/> (accesat în data de 19.03.2022)

II. Bibliografie generală

1. Aristotel, *Poetica*, Editura Academiei, București, 1965
2. Barthes, Roland, *Romanul scriiturii (antologie)*, Editura Univers, București, 1987
3. Blanchot, Maurice, *Spațiul literar*, traducere și prefață de Irina Mavrodin, Editura Univers, București, 1980
4. Booth, Wayne C., *Retorica romanului*, traducere de Alina Clej și Ștefan Stoenescu, Editura Univers, București, 1976
5. Booth, Wayne C., *Retorica romanului*, traducere de Alina Clej și Ștefan Stoenescu, prefață de Ștefan Stoenescu, Editura Univers, București, 1976

6. Bremond, Claude, *Logica povestirii*, traducere de Micaela Slavescu, prefața și note de Ioan Pânzaru, Editura Univers, București, 1981
7. Călinescu, Matei, *A citi, a reciti, Către o poetică a (re)lecturii*, Editura Polirom, Iași, 2003
8. Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, Editura Polirom, Iași, 2005
9. Chevereșan, Cristina, *Apocalipse vesele și triste*, Editura Cartea Românească, București, 2006
10. Colonna, Vincent, *L'Autofiction: Essai sur la fictionnalisation de soi en littérature*, thèse inédite, dirigée par Gérard Genette, EHESS, 1989
11. Cozma, Casiana Mirela, *Aspecte ale imaginarului în opera lui Mircea Eliade*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2012
12. Crăciun, Gheorghe, *Pulsul prozei*, Editura Polirom, Iași, 2018
13. Delacroix, Henri, *Psihologia artei. Eseu asupra activității artistice*, traducere de Victor Ivanovici și Virgil Mazilescu, prefață de Octavian Barbossa, Editura Meridiane, București, 1983
14. Doubrovsky, Serge, *Fils*, Éditions Galilée, Paris, 1977
15. Doubrovsky, Serge, *Un amour de soi*, Editura Hachette, Paris, 1982
16. Drăgan, Ioana, *Bibliotecile din oglindă. Ex libris de scriitor*, Editura ALL, București, 2007
17. Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, traducere de Marcel Aderca, Univers Enciclopedic, București, 1998
18. Eco, Umberto, *Lector in fabula. Cooperarea interpretativă în textele narative*, Editura Univers, București, 1991
19. Eco, Umberto, *Opera deschisă. Formă și indeterminare în poeticile contemporane*, Ediția a II-a, traducere și prefață de Cornel Mihai Ionescu, Editura Paralela 45, București, 2002
20. Eco, Umberto, *Limitele interpretării*, traducere de Ștefania Mincu și Daniela Bucșa, Editura Pontica, Constanța, 1996
21. Eco, Umberto, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Editura Pontica, Constanța, 1997

22. Eagleton, Terry, *Ideology. An Introduction*, Verso, London, New York, 1991
23. Eagleton, Terry, *How to Read Literature*, Yale University Press, New Haven and London, 2013
24. Federman, Raymond, *Îndoita vibrație. Zâmbete*, în Washington Square, Editura Univers, București, 1989
25. Gasparini, Philippe, *Autofiction: une aventure du langage*, Édition du Seuil, coll. Poétique, Paris, 2008
26. Genette, Gérard, *Figuri, selecție*, traducere și prefața de Angela Ioan și Irina Mavrodin, Editura Univers, București, 1978
27. Genette, Gérard, *Figures III*, collection Poétique, aux Éditions du Seuil, Paris, 1972
28. Genette, Gérard, *Introducere în arhitect. Ficțiune și dicțiune*, traducere și prefața de Ion Pop, Editura Univers, București, 1994
29. Gusdorf, Georges, *Lignes de vie*, t.I: *Les écritures du moi*, Odile Jacob, Paris, 1990
30. Hutcheon, Linda, *Poetica postmodernismului*, traducere de Dan Popescu, Editura Univers, București, 2002, p. 173
31. Iovănel, Mihai, *Ideologiile literaturii în postcomunismul românesc*, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2017
32. Kundera, Milan, *Arta romanului. Eseu*, Traducere din franceză de Simona Cioculescu, Editura Humanitas, București, 2008
33. Lejeune, Philippe, *Pactul autobiografic*, traducere de Irina Margareta Nistor, Editura Univers, București, 2000
34. Lejeune, Philippe, *Moi aussi*, Éditions de Seuil, coll. „Poétique”, Paris, 1986
35. Lintvelt, Jaap, *Încercare de tipologie narativă. Punctul de vedere – teorie și analiză*, traducere de Angela Martin, studiu introductiv de Mircea Martin, Editura Univers, București, 1994
36. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008
37. Marino, Adrian, *Critica ideilor literare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1974
38. Mchale, Brian, *Postmodernist Fiction* (1987), Routledge, London, New York, 1993

39. Mihăilescu, Dan C., *Literatura română în postcomunism, vol. II Proza. Prezentul ca dezumanizare*, Editura Polirom, București, 2006
40. Mincu, Marin, *Textualism și autenticitate*, Editura Pontica, Constanța, 1993
41. Mincu, Marin, *Generația 2000 (Cenaclul Euridice)*, Editura Pontica, Constanța 2004
42. Mușat, Carmen, *Strategiile subversiunii. Descrierea și narațiunea în proza postmodernă*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002
43. Mușat, Carmen, *Strategiile subversiunii. Incursiuni în proza postmodernă*, Editura Cartea Românească, București, 2008
44. Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2017
45. Patraș, Antonio, *Literatură și biografie. În căutarea omului din carte*, Editura Timpul, Iași, 2011, pp.9-10
46. Petraș, Irina, *Oglinda și drumul. Prozatori contemporani*, Editura Cartea Românească, București, 2013
47. Pîrjol, Florina, *Carte de identități. Mutații ale autobiograficului în proza românească de după 1989*, Editura Cartea Românească, București, 2014
48. Popescu, Simona, *Autorul, un personaj*, Editura Paralela 45, Pitești, 2015
49. Poulet, George, *Metamorfozele cercului*, Editura Univers, București, 1987
50. Radu, Tania, *Chenzine literare*, Editura Humanitas, București, 2014
51. Răsuceanu, Andreea, *Bucureștiul lui Mircea Eliade: elemente de geografie literară*, Editura Humanitas, București, 2013, p.7
52. Ricardou, Jean, *Noi probleme ale romanului*, în românește de Liana și Valentin Atanasiu, prefața de Irina Mavrodin, Editura Univers, București, 1988
53. Ricoeur, Paul, *Eseuri de hermeneutică*, traducere de Vasile Tonoiu, Editura Humanitas, București, 1995
54. Ricoeur, Paul, *Du texte a l`action*, „Essais d`herméneutique II”, Éditions du Seuil, Paris, 1986
55. Ricoeur, Paul, *Soi-même comme un autre*, Éditions du Seuil, Paris, 1990
56. Riffaterre, Michael, *The Self-Sufficient Text*, „Diacritics”, Vol. 3, No. 3, 1973
57. Simion, Eugen, *Întoarcerea autorului. Eseuri despre relația creator – operă*, Editura Cartea Românească, București, 1981

58. Simion, Eugen, *Genurile biograficului I*, Editura Tractus Arte, București, 2018.
59. Simionescu, Mircea Horia, *Paltonul de vară*, Editura Albatros, Editura Universal Dalsi, București, 1996, p. 388-389
60. Starobinski, Jean, *Textul și interpretul*, traducere și prefață de Ion Pop, Editura Univers, București, 1985
61. Starobinski, Jean, *Relația critică*, București, 1974
62. Strugaru, Oana, *Exilul ca mod de existență – Andrei Codrescu în spațiul textual al dezrădăcinării*, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2013
63. Todorov, Tzvetan, *Poetica. Gramatica Decameronului*, traducere și studiu introductiv de Paul Miclău, Editura Univers, București, 1975
64. Philippe Vilain, *Défense de Narcisse*, Éditions Bernard Grasset, Paris, 2005, p. 229

III. Bibliografie critică aplicată

A. În periodice

1. Antonesei, Liviu, *Omulețul roșu*, „Timpul”, martie, 2005
2. Axinte, Șerban, *Memorie și suspans*, „Observator cultural”, nr. 459, 29.01.2009, regăsit la adresa <https://www.observatorcultural.ro/articol/memorie-si-suspans/> (accesat la data de 12.05.2022)
3. Balinte, Cristina, *Un personaj năstrușnic și o poveste salvată*, „Revista Cultura”, 6.04.2006
4. Banciu, Andreea, *Mamica la două albastrele – despre dificultatea de a fi cititor detașat*, „Semne bune”, 25 dec. 2013, regăsit la adresa <https://semnebune.ro/2013/dosar-de-scriitor-iv-mamica-la-doua-albastrele-despre-dificultatea-de-a-fi-cititor-detasat/#axzz6uLiiTdx2> (accesat la data de 21.04.2020)
5. Bauer, Markus, *International aktuelle themen rumenien literaturpolemik [Fantoma din moară]*, „Neue Zürcher Zeitung”, 4.01.2018
6. Bernadett, Nagy-Horváth, *Lizoanca*, „Ambroozia” 2/2016
7. Bittel, Adriana, *Cămașa în carouri*, în „Formula As”, nr. 916, 2010

8. Bora, Călina, *Manuscrisul fanariot*, „Steaua”, nr. 7-8, p. 44, 2015, regăsit la adresa: http://revisteaua.ro/old/core/numere/2015/Steaua_7_8_2015.pdf (accesat la data de 17.05.2021)
9. Borza, Cosmin, *23 martie 2017, Realism balcanic*, din „Revista Cultura”, seria a III-a/ nr. 12, regăsit la adresa https://issuu.com/revistacultura_ro/docs/cultura_568_w (accesat la data de 16.04.2021)
10. Burța-Cernat, Bianca, *Înainte de Ionesco*, „Revista 22”, „Bucureștiul cultural”, 6 octombrie 2009, regăsit la adresa <https://revista22.ro/bucurestiul-cultural/bucurestiul-cultural-nr-62009> (accesat în data de 20.03.2021)
11. Burța-Cernat, Bianca, *Ficțiune și magie în Bucureștiul fanariot*, „Observator cultural”, nr. 863, 2017, regăsit la adresa <https://www.observatorcultural.ro/articol/fictiune-si-magie-decorul-bucurestiului-fanariot/> (accesat la data de 12.05.2021)
12. Burța-Cernat, Bianca, *Banalitatea Răului*, „Revista 22”, „Bucureștiul cultural”, 6 oct. 2009
13. Burța-Cernat, Bianca, *Reabilitarea iluziei realiste*, „Observator cultural”, nr. 459, 29.01.2009, regăsit la adresa <https://www.observatorcultural.ro/articol/reabilitarea-iluziei-realiste/> (accesat la data de 20.10.2020)
14. Burța-Cernat, Bianca, *Înainte de Ionesco*, „Revista 22”, „Bucureștiul cultural”, 6 octombrie 2009, <https://revista22.ro/bucurestiul-cultural/bucurestiul-cultural-nr-62009> (accesat în data de 20.03.2021)
15. Cernat, Paul, *Valachia News*, „Revista 22”, „Bucureștiul cultural”, nr. 3, nov., 2009
16. Carpio, Dulce, *Travesías y entretenimiento por una niña*, „La Jornada”, Mexico City
17. Cernat, Paul, *Comunismul românesc în moara realismului magic*, în „Revista 22”, „Bucureștiul cultural”, nr. 2, din decembrie 2008
18. Corneanu, Luminița, *Revenirea la poveste*, „Mozaicul”, anul X, nr. 5 (103), 2007
19. Corneanu, Luminița, *București vintage*, „România literară”, 3 aprilie 2015, regăsit la adresa http://arhiva.romanaliterara.com/index.pl/bucureti_vintage (accesat în data de 17.05.2021)

20. Coșoveanu, Gabriel, *Cu înțelegere despre duhuri*, „Revista Ramuri”, nr. 9, septembrie, 2006
21. Coșoveanu, Gabriel, *Mesaje spectrare*, „Ramuri”, Nr. 10, October, Craiova, 2008
22. Coșoveanu, Gabriel, *Animalul teorii*, „România literară”, 8 iulie, 2011, regăsibil la adresa https://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/animalul_terorii (accesat la data de 17.05.2021)
23. Crașovan, Elena, *The World of The Living Dead: Mythical Rewritings of History in the Postapocalyptic Narratives about Late Communism*, „Dacoromania Litteraria”, IV, 2017, pp. 93–109
24. Cris, Mariana, *Manuscrisul fanariot*, „Cultura” nr. 525, 18 iulie 2015
25. Cristea, Dan, *În căutarea originilor (In seeking the origins)*, „Luceafărul”, nr. 1, 2009
26. Cristea, Dan, *Un poem despre București*, „Luceafărul de dimineață” nr. 7, iulie 2015
27. Cristea, Dan, *O versiune poetică de roman istoric*, „Luceafărul de dimineață” nr. 7, 12 iulie, 2015, p. 4, regăsibil la adresa: <http://arhiva.luceafarul-de-dimineata.eu/luceafarul-de-dimineata-nr-72015/> (accesat în data de 20.04.2020)
28. Cristea Enache, Daniel, *Un tovarăș de sus*, „România literară”, nr. 1/2009
29. Cristea Enache, Daniel *Un vampir de treabă*, „România literară”, nr. 23, 13 iunie, 2008, regăsibil la adresa https://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/un_vampir_de_treab (accesat în data de 20.05.2022)
30. Dărăbuș, Carmen, *Legenda numelui – Doina Ruști, Manuscrisul fanariot*, „Columna”, University of Turku, nr. 23/2017, p. 33, regăsibil și la adresa: http://www.columna.fi/wp-content/uploads/2015/08/Columna_23_2017.pdf (accesat în data de 23.04.2020)
31. Dram, Constantin, *Vinculum vinculorum sau lumea de/pe lângă Alazar sau nu numai despre internet și Platon*, „Convorbiri literare”, februarie (110), 2005
32. Dram, Constantin, *Zogru*, „Convorbiri literare”, aprilie, 2006
33. Dram, Constantin, *Memoria multiplă a romanului*, revista „Convorbiri literare”, Iași, nr. 10, October 2008
34. Dram, Constantin, *Realitatea în luptă cu ficțiunea*, „Convorbiri literare”, aprilie, 2008
35. Enache, Gabriel, *Manuscrisul fanariot*, „Cultura de sâmbăta”, 3 martie 2016
36. Ferenc, Zsidó, *Lizoanca*, „Székelyföld” nr. 4, 2016

37. Firescu, Daniela, *Six o' clock: timpul povestirilor*, „Ramuri”, nr. 6 din 2010, regăsit la adresa:

<http://www.revistaramuri.ro/index.php?id=1161&editie=47&autor=de%20Daniela%20Firescu> (accesat în data de 15.04.2021)

38. Gandolfo, Pedro, *Un espíritu ligeramente inquieto (Zogru)*, „El Mercurio”, 19 august, 2018

39. Gârbea, Horia, *Eveniment editorial: Fantoma din moară*, în „Săptămâna financiară”, București, 03.10.2008 și „Luceafărul”, București, nr. 32/2008

40. Gârbea, Horia, *Nu vă feriți de Zogru! Poate e oricum prea târziu...*, „Săptămâna financiară”, 27 martie, 2006

41. Gârbea, Horia, *Cărți noi, Doina Ruști: Cămașa în carouri și alte 10 întâmplări din București*, „Luceafărul de dimineață”, nr.14/2010

42. Gârbea, Horia, *Omulețul roșu*, „Ziua literară”, 22 ianuarie, 2005

43. Gheorghisor, Gabriela, „Ramuri”, martie, 2017

44. Gheorghisor, Gabriela, *Magia poveștii*, „Ramuri”, nr. 4, 2015

45. Gheorghisor, Gabriela, *Cămașa în carouri*, „Dilemateca”, mai, 2010

46. Gheorghisor, Gabriela, *Spectrul memoriei*, „Dilemateca”, nr. 31, decembrie, 2008

47. Ghițeanu, Serenela, *De la Chișinău în Vietnam, via Norvegia*, „Revista 22”, 10 octombrie, 2017

48. Gionea, Adriana, *Mâța Vinerii – Bucureștiul fantastic și realismul magic din bucătăria domnească*, „Postmodern”, martie, 2017, regăsit la adresa:

<https://www.postmodern.ro/articol/mata-vinerii-bucurestiul-fanariot-si-realismul-magic-din-bucataria-domneasca/> (accesat în data de 06.04.2021)

49. Gongonea, Silviu, *Povestea duhului Zogru*, „Argo”s, 30 ianuarie, 2008

50. Gongonea, Silviu, *Fantoma din moară*, „Mozaicul”, nr. 7/2009, regăsit la adresa:

https://revista-mozaicul.ro/wp-content/uploads/2016/11/Mozaicul_7_2009.pdf

51. Grădinariu, Mihaela, *Prizonieri în manuscris*, „Cronica veche” nr. 10, octombrie 2015

52. Grosu, Monica, *Privirea din obiectiv*, „Luceafărul de dimineață”, noiembrie-decembrie nr. 11-12, 2013

53. Groșan, Ioan, *Scriitorii despre scriitori. Un roman – revelație*, „Observator cultural” nr. 792, 2 octombrie 2015, regăsibil la adresa:
<https://www.observatorcultural.ro/articol/scriitorii-despre-scriitori-un-roman-revelatie/>
 (articol accesat în data de 20.09.2020)
54. Grosu, Monica, *Logodnica îndepărtată*, Revista „Neuma”, articol disponibil aici:
<https://issuu.com/revistaneuma/docs/rn342018> (articol accesat în data de 20.09.2020)
55. Iadicicco, Alessandra, *L'omino rosso*, „La Stampa”, nr. 1815, 12 mai, 2012
56. Ilie, Emanuela, *Cămașa în carouri*, „Convorbiri literare”, iulie, 2010
57. Ilie, Emanuela, *Fantastic și alteritate*, „Junimea”, 2013, p. 92 și urm.
58. Ilie, Emanuela, *Mansuscrisul fanariot*, „Convorbiri literare”, martie, 2016
59. Ionescu, Gelu, *Doina Ruști: Lizoanca*, „Apostrof”, nr.10, 2009
60. Iovănel, Mihai, *Travelling circular*, „Cultura”, 29.01.2009, nr. 4
61. Irimia, Florin, *Un aer de sfârșit plutea peste lume*, „Suplimentul de cultură”, nr. 392, 23 martie 2013
62. J. Ubero, Antonio, *Doina Ruști. Las fabricas del odio*, „La Opinion”, 3.01.2015
63. Jicu, Adrian, *Manuscrisul fanariot - un roman fabulos*, „Ateneu”, nr. 10, octombrie, 2015
64. Kunccev, Bojidar, *Despre soartă în Zogru*, rev. „Literaturni Balkani”, Sofia, 1/2009
65. Maftעי, Mara Magda, *Omulețul roșu*, „Viața Românească”, nr. 5, 2005
66. Marcu, Luminița, *Omulețul roșu*, „Ziua”, 12 octombrie 2005
67. Manta Taicutu, Valeria, *Manuscrisul fanariot*, „Cafeneaua literară”, decembrie 2015
68. Marco, Dotti, *Zogru*, „Il Manifesto”, 15 mai, 2011
69. Mironescu, Doris, *Fantoma din moară*, „Suplimentul de cultură”, 9-15 mai, 2009, p. 5
70. Mihăilescu, Vintilă, *Nevoia de <i>realitate</i>*, „Dilema Veche”, nr. 270, 16 aprilie 2009, regăsibil la adresa: <https://dilemaveche.ro/sectiune/tilc-show/articol/nevoia-de-irealitatei>, (accesat în data de 12.04.2019)
71. Mihăieș, Mircea, *Omulețul roșu*, „Cotidianul”, 13-14 august, 2005, p. 17
72. Muthu, Mircea, *Cuvânt, stil, în „Apostrof” nr. 4 (311)*, aprilie 2016
73. Neculau, Adrian, *Moara, fantomele, frica*, „Ziarul de Iași”, 27 aprilie, 2009

74. Nedelcuț, Radu, *Look back in anger*, „*Noua literatură*”, aprilie, 2009
75. Negoescu, Tudor, „*Ramuri*”, Nr. 5-6 (1067-1068), mai-iunie 2005, p. 5
76. Negoescu, Tudor, *Omulețul roșu*, „*Ramuri*”, nr. 5-6 (1067-1068), mai-iunie 2005, p.77
77. Olteanu, Alexandra, *Doina Ruști și istoria ocultă a paturilor fermecate scrisă în lemn de roșcov*, „*Convorbiri literare*”, decembrie 2021, nr. 12 (312), p. 110, articol disponibil la adresa: https://d56c82fa-293d-46a9-9b33-efe914beffb3.filesusr.com/ugd/6ef4f1_08242b07ff3a43ad99464d20e33b571c.pdf
78. Olteanu, Alexandra, *Insolitele aventuri amoroase din Bucureștiul crepuscular al Epocii fanariote*, „*Convorbiri literare*”, nr. 4 (306), aprilie 2022
79. Ortolano, Giuseppe, *Com'è 'strano l'amore a Bucarest a quarant'anni*, „*Il Venerdì di Repubblica*”, 23 martie, 2012
80. Popa Buluc, Magdalena, *Manuscrisul fanariot*, „*Cotidianul*”, 7 aprilie, 2015
81. Pricajan, Mircea, *From Here to Eternity*, „*Familia*”, iunie, 2013
82. Radu, Tania, *Vitalitate în sens negativ (Lizoanca)*, „*Revista 22*”, 7 aprilie, 2009
83. Radu, Tania, *O ficțiune fericită*, „*Revista 22*”, 20.10.2015
84. Răuceanu, Andreea, *Zogru – între saga marqueziană și romanul de atmosferă*, „*Revista Viața Românească*”, nr. 8-9, 2006
85. Romila, G. Adrian, *Decor fanariot*, „*Convorbiri literare*”, mai 2015
86. Sala, Dana, *Alessandro Baricco's Seta (Silk) and Doina Ruști's Manuscrisul fanariot (The Phanariot Manuscript)*, în „*Weaving a Narrative from Metamorphoses*”, 2015, ALLRO, Volume 22, Article code 487-121
87. Sanhueza, Leonardo, *Lega a Chile un espíritu mortífero nacido en los bosques de Dracula*, „*Las Últimas Noticias*”, Santiago de Chile, 7 mai, 2018
88. Spiridon, Vasile, *Inevitabiliu bărbați*, „*Convorbiri literare*”, nr. 11, 2011
89. Sturza, Cătălin, *Mesaj într-o sticlă de aer*, „*Observator cultural*”, nr. 520, 16.04.2010, articol disponibil aici: <https://www.observatorcultural.ro/articol/mesaj-intr-o-sticla-de-aer/> (accesat la data de 21.07.2020)
90. Ovidiu Șimonca, *Toate Lizoancele sunt pe cont propriu*, „*Observator cultural*”, nr. 465, 12.03.2009, disponibil la adresa <https://www.observatorcultural.ro/articol/toate-lizoancele-sint-pe-cont-propriu>, (accesat în data de 12.07.2020)

91. Teodorescu, Cristian, *Istoria și basmele ei mai verosimile decât ea*, „Cațavencii”, nr. 19, 17-23 mai, 2017
92. Teodorescu, Cristian, *Manuscrisul fanariot*, „Cațavencii”, 16 aprilie 2015
93. Tipaldos, Eva, *Rețete de iubire la sfârșit de an*, „România liberă”, regăsit la adresa: <https://romanalibera.ro/cultura/retete-de-iubire-la-sfarsit-de-an-703229> (accesat în data de 13.03.2020)
94. Țurlea, Stelian, *Manuscrisul fanariot*, „Ziarul financiar”, 21 mai 2015
95. Ulmanu, Alex, *Zogru*, „Evenimentul zilei”, 29 sept. 2006
96. Urian, Tudorel, *Manuscrisul fanariot*, „Viața Românească” nr.11, noiembrie 2015
97. Urian, Tudorel, *Mămica la două albastrele*, în „Viața Românească”, nr.7-8, 16 octombrie 2013
98. Urian, Tudorel, *Misterele și farmecul Bucureștilor*, „Viața Românească”, nr. 11 din noiembrie 2015, p. 8
99. Stankeva, Roumiana, *Zogru*, Cultura, 13 mai, 2011, Sofia
100. Sturza, Catalin, *Mesaj într-o sticlă de aer*, „Observator cultural”, 16.04.2010, regăsit la adresa: <https://www.observatorcultural.ro/articol/mesaj-intr-o-sticla-de-aer/> (accesat în data de 21.07.2020)
101. Ștefănescu, Alex, *Fantezie fără limite*, „România literară”, 21 aprilie, 2006, regăsit la adresa: https://arhiva.romanaliterara.com/index.pl/fantezie_fr_limite (accesat în data de 20.04.2022)

B. În volum

1. Andreescu, Raluca, în vol. *Studies in Gothic Fiction*, Zittaw Press, Cardiff, UK, 2011
2. Bako, Alina, *Images of Alterity in the Contemporary Feminine PROSE*, Speculum, 2017
3. D'Anca, Christene, *Mediating a loss of history in Doina Rusti's The Ghost in the Mill* by *Journal of European Studies*, vol. 48, 3-4: pp. 265-277, First Published October 22, 2018
4. Doman, Augustin Dumitru, *Avatarurile unui duh*, în vol. „Cititorul de roman”, Editura Pământul, București, 2010, p. 122

5. Drăgan, Ioana, *Bibliotecile din oglindă. Ex-libris de scriitor*, Editura All, București, 2007, p. 180
6. Ionescu, Gelu, *Doina Ruști*, în „*Târziu de departe*”, Editura Cartea românească, București, 2012
7. Merlo, Roberto, *Quaderni di studi...*, nr. 5, 2010, Edizioni dell'Orso, Torino
8. Merlo, Roberto, *Zogru di Doina Ruști, tra storia e mito*, în vol. „*Quaderni di studi italiani e romeni*”, 5, 2010, Edizioni dell'Orso, p. 121
9. Merlo, Roberto, „*Ritorno a Babele*”, Neos Edizioni, 2016, Torino
10. Groșan, Ioan, *Un vampir de treabă și Un tovarăș de sus*, în vol. „*Timpuri noi*”, Editura Cartea Românească, București, 2009, pp. 172, 174
11. Mocanu, Adina, *La Vulnerabilidad de las niñas en la transición postcomunista: Doina Ruști y Nora Iuga*, în vol. „*La infancia en femenino las niñas*”, Icaria Editorial, Barcelona, 2016, p. 2017
12. Petroșel, Daniela, *Zogru sau pelerin prin sângele muritor*, Anale, Univ. Ștefan cel Mare, Suceava, 2008
13. Radu, Tania, *Jocuri riscante*, „*Chenzine literare*”, Humanitas, București, 2014
14. Ramón, Acín, *Eliza a los once anos. Doina Ruști*, în vol. „*Turia*”, 115, Instituto de Estudio Turolenses, 2015, p. 323
15. Răducanu, Adriana, *Confessions from the Dead: Reading Ismail Kadare's Spiritus as a Post-Communist Gothic Novel*, în *Postcolonial Europe? Essays on Post-Communist Literatures and Cultures*, Editors: Dobrota Pucherova and Robert Gafrik, Brill, 2015
16. Spiridon, Vasile, *De-Tabooing of the Young Romanian Prose during the Last Decade*, „*The Culture of (Im) Pudicity A Romanian Case Study*”, Editura Peter Lang, Berlin, 2018, p. 167
17. Vasile, Geo, *Elixirul narațiunii*, în vol. „*Romanul sau viața. prozatori europeni*”, Editura Muzeul Literaturii Române, Iași, 2007, p. 343
18. Veneziani, Gianluca, *Gli allegri assassini venuti dall'Est il Salone Lancia il giallo balcanico, Gospodinov, Alikavazovic, Ruști*, in „*Il Libero Quotidiano*”, Torino, 18.05.2012

C. În istorii și dicționare literare, studii colective

1. Marcu, George, *Personalități feminine contemporane din România*, Editura Meronia, București, 2013 (dicționar)
2. Mihăilescu, Dan C., *Femeie cu omuleț*, în vol. „Literatura română în postceaușism, II. Prezentul ca dezumanizare”, cap. „Realismul apocaliptic și deriziunea”, Editura Polirom, Iași, 2006

IV. e-Bibliografie

1. Dinițoiu, Adina, *Prezentism și mizerabilism în proza douămiistă românească*, Revista „Transilvania”, 11.04.2015, p.24-29, accesibil la adresa https://revistatransilvania.ro/wp-content/uploads/2015/11/04_Adina_Dinitoiu.pdf (accesat la data de 22.07.2019)
2. Vancu, Radu, *Biografism, confesiune, individualitate. Poezia între psihocritică și sociopoetică...* în „Transilvania”, nr. 3, 2014, text regăsit la adresa https://grants.ulbsibiu.ro/wsa/data/III.6_Vancu_Transilvania_3_2014.pdf (accesat în data de 20.01.2020)
3. Gârbea, Horia, *Hat-trick Doina Ruști*, articol regăsit aici <http://horiagarbea.blogspot.com/2011/12/hat-trick-doina-rusti.html> (accesat în data 23.03.2020)
4. Șchiopu, Constantin, *Opera literară din perspectiva noțiunilor autor, narator, personaj, eu liric*, „Revistă de Știință și cultură”, „Limba Română”, Nr. 9-10, anul XX, 2010, articol disponibil aici: <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1050> (accesat în data de 20.09.2020)
5. Capelos, Maria, *Doina Ruști: Puțini scriitori bărbați se ridică la nivelul scrisului meu. Revoluția din 1989 a adus lumii literare o epilepsie. Libertatea a declanșat crize și boli*, accesibil la <https://romanalibera.ro/opinii/interviuri/doina-rusti--putini-scriitori-barbati-se-ridica-la-nivelul-scrisului-revoluti-din-1989-a-adus-lumii-literare-o-epilepsie--libertatea-a-declansat-crize-si-boli--447763> (accesat în data de 23.01.2020)
6. Petroșel, Daniela, *Limitele metodei în critica literară*, „Meridian critic” nr. 1 (Volume 30) 2018, 33. Articol disponibil la adresa <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A28539/pdf> (accesat la data de 20.04.2020)

7. Bâlici, Mihnea, *Postdouămiismul: o paradigmă în progress*, revista „Euphorion”, ianuarie, 2018, articol disponibil la următoarea adresă: <http://revista-euphorion.ro/postdouamiismul-o-paradigma-in-progress/>(articol consultat la data de 12.09.2020)
8. Miricioiu, Irninis, *Vorbe cu personalitate*, regăsit și la adresa: <https://www.mixcloud.com/irninis/vorbe-cu-personalitate-by-irninis-miricioiu-invitat%C4%83-doina-ru%C8%99ti/> (accesat în data de 18.05.2021)
9. Baquero, Miguel, *Eliza a los once años*, Doina Rusti, Trad. Enrique Nogueras y Oana Ursache. Traspieés, Granada, martes, diciembre 16, 2014. p. 208, <http://latormentaenunvaso.blogspot.com/2014/12/eliza-los-once-anos-doina-rusti.html> (accesat în data de 18.05.2021)
10. Laouyen, Mounir, *L'autofiction: une réception problématique*, în „Frontières de la fiction”, sous la dir. De Alexandre Gefen et René Audet, Éditions Nota Bene, Québec, 2001, disponibil și la adresa <https://books.openedition.org/pub/5765> (accesat în data de 10.03.2022)
11. Mihăilescu, Dan C., *Omul care aduce cartea*, Pro TV, 15 aprilie, 2010, regăsit și la adresa: <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=Dan+C.+Mihailescu+-+Omul+care+aduce+cartea%2C+Pro+TV%2C+15+aprilie%2C+2010> (accesat în data de 21.05.2022)
12. Doina Ruști, www.doinarusti.ro.

V. Rezumate/teze de doctorat consultate

1. Oanea, Oana Larisa, *Metamorfoze ale experienței comuniste în discursul epic feminin postdecembrist*, Teză de doctor în filologie. Rezumat. Brașov, 2019, https://www.unitbv.ro/documente/cercetare/doctorat-postdoctorat/sustinere-teza/2019/oanea-oana/Rezumat_Oanea.pdf (accesat în data de 13.05.2022)
2. Parchirie, Andrada Giorgia, *Ipostaze ale fantasticului în proza românească postbelică*, Teză de doctor în filologie. Rezumat. Târgu Mureș, 2021, [https://www.umfst.ro/fileadmin/doctorate/sustineri_pub/2021/PARCHIRIE_G. Andr](https://www.umfst.ro/fileadmin/doctorate/sustineri_pub/2021/PARCHIRIE_G_Andrada-)
[ada-](https://www.umfst.ro/fileadmin/doctorate/sustineri_pub/2021/PARCHIRIE_G_Andrada-)

Giorgiana/Rezumat limba romana teza doctorat PARCHIRIE Andrada UMFST_f
ilologie.pdf (accesat în data de 13.05.2022)